

МОНГОЛ УЛС
САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРООНЫ
ТОГТООЛ

2013 оны 07 сарын 17 өдөр

Дугаар 264

Улаанбаатар хот

“Хөдөө аж ахуйн гаралтай бараа, түүхий эдийн
биржийн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн түр журам”
батлах тухай

Санхүүгийн зохицуулах хорооны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 6.1.2, Хөдөө аж ахуйн гаралтай бараа түүхий эдийн биржийн тухай хуулийн 4.9 дэх заалтыг тус тус үндэслэн Санхүүгийн зохицуулах хорооноос ТОГТООХ нь:

1. “Хөдөө аж ахуйн гаралтай бараа, түүхий эдийн биржийн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн түр журам”-ыг хавсралтаар баталсугай.
2. Энэхүү түр журмыг үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажиллахыг “Хөдөө аж ахуйн бирж” ХХК-д үүрэг болгосугай.
3. Батлагдсан журмын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Ажлын алба /Х.Бум-Эрдэнэ/-нд даалгасугай.

ДАРГА

Д.БАЯРСАЙХАН

000411

**ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ГАРАЛТАЙ БАРАА, ТҮҮХИЙ
ЭДИЙН БИРЖИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ
ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ТҮР ЖУРАМ**

Нэг. Нийтлэг үндэслэл УХА0410 5043239

1.1. Энэхүү журмаар Санхүүгийн зохицуулах хороо /цаашид “Хороо” гэх/-ноос Хөдөө аж ахуйн гаралтай бараа, түүхий эдийн биржийн тухай хууль /цаашид “ХААГБТЭБТ хууль” гэх/-ийг нэг мөр хэрэгжүүлэх, хөдөө аж ахуйн биржийн үйл ажиллагааг тодорхой зохицуулалтад оруулах, биржийн арилжааны зах зээлд оролцогчдын нийтлэг эрх ашгийг хамгаалах зорилгоор “Ходоо аж ахуйн бирж” ТӨХХК /цаашид “бирж” гэх/-д хөдөө аж ахуйн гаралтай бараа, түүхий эдийн биржийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл /цаашид “тусгай зөвшөөрөл” гэх/ олгох болон уг тусгай зөвшөөрөлтэй холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

Хоёр. Тусгай зөвшөөрлийн нөхцөл, шаардлага

2.1. Бирж нь тусгай зөвшөөрөл авахад дараах шаардлагыг хангасан байна:

2.1.1. Бирж байгуулах тухай эрх бүхий этгээд зохих шийдвэрээ гаргасан байх;

2.1.2. Компанийн тухай хуульд заасны дагуу үүсгэн байгуулагдсан хуулийн этгээд байх;

2.1.3. ХААГБТЭБТ хуулийн 5.1-д заасан чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай арилжааны танхим, ажлын байр, арилжааны систем, програм хангамж, техник, тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан байх;

2.1.4. Биржийн дүрэм, зохион байгуулалтын бүтцийг эрх бүхий этгээдийн шийдвэрээр баталсан байх;

2.1.5. Төлөөлөн удирдах зөвлөл /цаашид “ТУЗ” гэх/-ийн дарга, гишүүд, гүйцэтгэх удирдлагыг томилсон эрх бүхий этгээдийн шийдвэр гарсан байх;

2.1.6. Компанийн тухай хуулийн 81.2-д заасан ТУЗ-ийн дэргэдэх хороодыг байгуулсан байх;

2.1.7. ХААБТЭБТ хуулийн 5.2-д заасан болон биржийн үйл ажиллагааг зохион байгуулах, эрхлэн явуулахад шаардлагатай журам, дүрэм, заавруудыг хууль тогтоомжид нийцүүлэн боловсруулж, баталсан байх;

2.1.8. Хуулийн 4.5-д заасан жагсаалтад орсноос бусад нэр төрлийн бараа, түүхий эдийг биржээр арилжих жагсаалтыг ТУЗ-өөс баталсан тохиолдолд ажлын 10 хоногийн дотор Хороонд албан ёсоор мэдэгдэх, холбогдох шийдвэрийг ирүүлэх;

2.1.9. Гүйцэтгэх удирдлага, холбогдох ажилтнууд нь хариуцлагын даатгалд даатгуулсан байх;

2.1.10. ТУЗ, гүйцэтгэх удирдлагын бүрэлдэхүүн болон дотоод үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажиллах журам, зааварт өөрчлөлт орсон тохиолдолд Хороонд мэдэгдэж, холбогдох бичиг баримтыг ирүүлэх;

2.2. ТУЗ-ийн дарга, гишүүд болон гүйцэтгэх удирдлага нь дараах шаардлагыг хангасан байна:

- 2.2.1. ял шийтгэлгүй байх;
- 2.2.2. гэрээгээр хүлээсэн хугацаа хэтэрсэн өр, зээлгүй байх;
- 2.2.3. ТУЗ-ийн дарга, гишүүд, нарийн бичгийн дарга нь Компанийн тухай хуульд заасан шаардлагуудыг бүрэн хангасан байх;

Гурав. Бүрдүүлэх бичиг баримтууд

3.1. Хуулийн этгээд биржийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл авах хүсэлт гаргахдаа дараах бичиг баримтыг бүрдүүлж Хороонд ирүүлнэ:

3.1.1. тухайн хуулийн этгээдийн ТУЗ-ийн тусгай зөвшөөрөл авах талаарх шийдвэрийн эх хувь эсхүл нотариатаар баталгаажсан хуулбар;

3.1.2. энэхүү журмын хавсралт “Маягт-1”-ын дагуу гаргасан тусгай зөвшөөрөл хүссэн өргөдөл;

3.1.3. тухайн хуулийн этгээдийн хувьцаа эзэмшигчдийн үүсгэн байгуулсан шийдвэр, хурлын тэмдэглэл;

3.1.4. тусгай зөвшөөрөл хүсэгчийн Улсын бүртгэлийн гэрчилгээний нотариатаар баталгаажсан хуулбар;

3.1.5. биржийн дүрэм, бүтцийг баталсан эрх бүхий этгээдийн холбогдох шийдвэрүүд;

3.1.6. биржийн дүрэм;

3.1.7. биржийн дотоод зохион байгуулалтын бүтэц, танилцуулга;

3.1.8. биржийн ТУЗ-ийн дарга, гишүүд, гүйцэтгэх удирдлагыг томилсон эрх бүхий этгээдийн холбогдох шийдвэрүүд;

3.1.9. энэхүү журмын хавсралт “Маягт-2”-ын дагуу гаргасан биржийн ТУЗ-ийн дарга, гишүүдийн тодорхойлолт;

3.1.10. энэхүү журмын хавсралт “Маягт-3”-ын дагуу гаргасан биржийн гүйцэтгэх удирдлага, холбогдох ажилтны тодорхойлолт;

3.1.11. биржийн арилжаа зохион байгуулах гурваас доошгүй жилийн бизнесийн болон эрсдэлийн удирдлагын төлөвлөгөө;

3.1.12. биржийн зохицуулах зөвлөл, ТУЗ болон гүйцэтгэх захирлын баталсан дотоод үйл ажиллагаанд мөрдөх холбогдох журмууд болон тэдгээрийг баталсан шийдвэрүүд;

3.1.13. Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхолыг зохицуулах тухай хууль, Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хууль тогтоомжийг хэрхэн мөрдөн ажиллах талаар боловсруулж баталсан бодлогын баримт бичиг, хариуцсан ажилтаныг томилсон шийдвэр;

3.1.14. энэхүү журмын хавсралт “Маягт-4”-ын дагуу гаргасан үндсэн үйл ажиллагаанд ашиглах техник тоног төхөөрөмжийн жагсаалт, ажлын байрны тодорхойлолт болон техник, тоног төхөөрөмж, арилжааны систем, программ хангамж, сүлжээний найдвартай, аюулгүй ажиллагаа, нууцлал, хамгаалалтын асуудлыг хэрхэн шийдвэрлэсэн талаар бусад этгээдтэй байгуулсан гэрээний нотариатаар баталгаажуулсан хуулбар;

3.1.15. үндсэн үйл ажиллагаанд ашиглах арилжааны системийн танилцуулга, тодорхойлолт. Танилцуулгад системийг өөрөө бүрдүүлсэн, эсхүл худалдан авсан аль нь болохыг тодорхойлж, худалдан авсан бол цаашид үзүүлэх үйлчилгээний талаар тусгах;

3.1.16. ажлын байр, арилжааны танхим нь өөрийн байр бол үл хөдлөх хөрөнгийн гэрчилгээний нотариатаар баталгаажсан хуулбар, түрээсийн байр бол түрээсийн байрны үл хөдлөх хөрөнгийн гэрчилгээний болон түрээсийн гэрээний нотариатаар баталгаажсан хуулбар;

3.1.17. төлбөр тооцооны үйл ажиллагаа эрхлэхэд үүсэх эрх, үүргийг тусгасан төлбөр тооцооны үйл ажиллагаанд оролцогч этгээд /банк/-тэй байгуулсан гэрээний нотариатаар баталгаажсан хуулбар;

3.1.18. биржийн байнгын болон байнгын бус гишүүн оролцогчтой байгуулах гэрээний төсөл;

3.1.19. Хорооноос шаардсан бусад бичиг баримт;

Дөрөв. Тусгай зөвшөөрлийн бичиг баримтыг хянах

4.1. Хороо тусгай зөвшөөрөл хүсч ирүүлсэн бичиг баримтыг 30 хоногт багтаан хянаж шийдвэрлэнэ. Энэхүү хугацааг 30 хоногоор 1 удаа сунгаж болно.

4.2. Тусгай зөвшөөрөл хүсч ирүүлсэн бичиг баримтыг үнэн зөв, бүрэн гүйцэд, холбогдох хууль тогтоомж, энэхүү журамд заасан шаардлагуудыг хангаж ирүүлсэн өдрөөс эхлэн шийдвэрлэх хугацааг тооцно.

4.3. Хороо тусгай зөвшөөрөл хүссэн хүсэлт холбогдох бичиг баримтыг дараах байдлаар хянана. Үүнд:

4.3.1. биржийн дүрэм, үйл ажиллагааны дотоод журмууд нь холбогдох хууль, журам, зааварт нийцэж буй эсэх;

4.3.2. биржийн арилжааны систем, техник, тоног төхөөрөмж, программ хангамж, сүлжээ, ажлын байр, арилжааны танхим, боловсон хүчин нь тавигдаж буй нөхцөл, шаардлагыг хангаж буй эсэх;

4.3.3. бизнес төлөвлөгөөнд зах зээлийн нөхцөл байдал, онцлог, гадаад, дотоод хүчин зүйлсийг харгалзан үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг боловсруулж, судалгаа хийж, дүгнэлт гаргасан эсэх;

4.3.4. ТУЗ-ийн дарга, гишүүд, гүйцэтгэх удирдлага нь журамд заасан тохиромжтой этгээдийн шаардлагыг хангаж буй эсэх;

4.3.5. ирүүлсэн бичиг баримт нь энэхүү журмаар тавигдсан тусгай зөвшөөрлийн нөхцөл, шаардлагыг хангаж буй эсэх;

4.4. Хороо шаардлагатай тохиолдолд тусгай зөвшөөрөл хүсч ирүүлсэн бичиг баримтын талаар холбогдох газраас тодруулах, магадлан шинжлүүлэх, лавлагаа авна.

4.5. Тусгай зөвшөөрөл хүссэн өргөдөл, холбогдох бичиг баримтын бүрдэл дутуу, тусгай зөвшөөрлийн нөхцөл шаардлага хангаагүй бол албан бичгээр мэдэгдэж, нэмэлт бичиг баримтыг шаардаж болно.

Тав. Тусгай зөвшөөрөл олгох

5.1. Тусгай зөвшөөрөл хүссэн этгээдээс ирүүлсэн баримт бичиг тусгай зөвшөөрлийн нөхцөл, шаардлагыг хэрхэн хангасан байдлыг Хорооны хуралдаанаар хэлэлцүүлж, тусгай зөвшөөрөл олгох эсэхийг шийдвэрлүүлнэ.

5.2. Хорооны хуралдаанаас гарсан шийдвэрийг албан бичгээр мэдэгдэнэ.

5.3. Хорооны хуралдаанаас гаргасан шийдвэрийг үндэслэн холбогдох журмын дагуу нэгдсэн бүртгэлд бүртгэнэ.

Зургаа. Тусгай зөвшөөрлийг түдгэлзүүлэх, сэргээх

6.1. Хороо тусгай зөвшөөрлийг дараах үндэслэлээр түдгэлзүүлнэ:

6.1.1. харилцагчдын хууль ёсны эрх ашгийг ноцтой хохироосон;

6.1.2. зайны болон газар дээрх шалгалтаар хууль тогтоомж ноцтой зөрчсөн нь тогтоогдсон;

6.1.3. Хороонд гаргаж өгсөн болон нийтэд хүргэсэн мэдээ, мэдээлэл нь хуурамч, зөрүүтэй, төөрөгдүүлсэн шинжтэй болох нь тогтоогдсон;

6.1.4. тусгай зөвшөөрлийн нөхцөл, шаардлагыг удаа дараа ноцтой зөрчсөн;

6.2. Хороо түдгэлзүүлэх шийдвэр гаргахдаа биржид гаргасан зөрчлөө арилгах талаар хугацаатай үүрэг даалгавар өгч, биелэлтэд нь байнгын хяналт тавьж ажиллана.

6.3. Тусгай зөвшөөрлийг түдгэлзүүлсэн нөхцөл байдал арилсан гэж үзвэл тусгай зөвшөөрлийг сэргээлгэх тухай хүсэлтээ Хороонд ирүүлж, хуралдаанаар хэлэлцүүлж шийдвэрлүүлнэ.

Долоо. Тусгай зөвшөөрлийг хүчингүй болгох

7.1. Хороо тусгай зөвшөөрлийг дараах үндэслэлээр хүчингүй болгоно:

7.1.1. тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч өөрөө хүсэлт гаргасан;

7.1.2. Түдгэлзүүлсэн хугацаанд Хорооноос гаргасан зөрчлөө арилгах талаар өгсөн үүрэг даалгаврыг биелүүлээгүй.

7.1.3. дампуурсан буюу төлбөрийн чадваргүй болсон талаар ТУЗ-өөс зарласан;

7.1.4. тусгай зөвшөөрлийн нөхцөл, шаардлагыг удаа дараа ноцтой зөрчсөн;

7.1.5. татан буугдсан тухай шүүхийн шийдвэр гарсан;

7.1.6. тусгай зөвшөөрлийг түдгэлзүүлсэн хугацаанд зөрчлийг арилгаж, тусгай зөвшөөрлийг сэргээлгэх хүсэлтийг Хороонд ирүүлээгүй.

Найм. Тусгай зөвшөөрлийг түдгэлзүүлсэн, хүчингүй болгосноос үүсэх үр дагавар

8.1. Тусгай зөвшөөрлийг түдгэлзүүлсэн, хүчингүй болгосон нь бусадтай байгуулсан гэрээ, хэлцлийг дуусгавар болгох буюу уг гэрээ хэлцлээр хүлээсэн, бусдад учруулсан хохирлыг нөхөн төлөх үүргээс чөлөөлөх үндэслэл болохгүй бөгөөд харилцагчдад учирсан хохирлыг бирж хариуцна.

8.2. Тусгай зөвшөөрлийг түдгэлзүүлсэн тухай шийдвэр гарснаас хойш бирж нь түдгэлзүүлсэн нөхцөл, шалтгааныг арилгахаас бусад дараах үйлдэл хийхийг хориглоно.
Үүнд:

8.2.1. биржийн арилжаа зохион байгуулах;

8.2.2. тухайн өдрөөс өмнө байгуулсан гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах.

Ес. Хувьцаа эзэмшигчдийн бүтэц, бүрэлдэхүүн, хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ, бүтцэд өөрчлөлт оруулах

9.1. Хувьцаа эзэмшигчдийн бүтэц, бүрэлдэхүүн, хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ, бүтцэд өөрчлөлт оруулахдаа дараах бичиг баримтыг Хороонд ирүүлнэ:

9.1.1. өөрчлөлт оруулах болсон үндэслэл, шалтгаан нөхцлийн талаарх танилцуулга;

9.1.2. шинээр орж буй хувьцаа эзэмшигчийн талаарх танилцуулга;

9.1.3. хувь нийлүүлж буй хөрөнгө нь хууль ёсны дагуу явуулсан үйл ажиллагаанаас олсон орлогоос бүрдсэн болохыг нотолсон бичиг баримт;

9.1.4. өөрчлөлт оруулахтай холбогдуулан хууль тогтоомжид заасан арга хэмжээг авсныг нотлох шийдвэр, бусад баримт бичиг;

9.2. Хувьцаа эзэмшигчдийн бүтэц, бүрэлдэхүүн, хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ бүтцэд өөрчлөлт оруулах эсэхийг Хороо ирүүлсэн баримт бичигт тулгуурлан холбогдох хууль тогтоомжид нийцүүлэн хянаж хуралдаанаараа хэлэлцэж шийдвэрлүүлнэ.

Арав. Хяналт, хариуцлага

10.1. Хороо энэхүү журмын биелэлтэд хяналт тавьж зөрчсөн тохиолдолд холбогдох хууль тогтоомжид заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

-- ооОоо --